

ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК

СЛУЖБЕНИ ЛИСТ МИНИСТАРСТВА УНУТРАШЊИХ ДЕЛА

(ВЛАСНИК МИНИСТАРСТВО УНУТРАШЊИХ ДЕЛА)

„ПОЛИЦИЈСКИ ГЛАСНИК“ излази једанпут, а према потреби и више пута недељно. ПРЕТПЛАТА СЕ ПОЛАЖЕ У НАПРЕД, И ТО НАЈМАЊЕ ЗА ПОЛА ГОДИНЕ, КОД СВИЈУ ПОЛИЦИЈСКИХ ВЛАСТИ, И ИЗНОСИ: 20 ДИНАРА НА ГОДИНУ ЗА ДРЖАВНА И ОПШТИНСКА НАДЛЕШТВА, А ЗА СВЕ ДРУГЕ ПРЕТПЛАТНИКЕ У ОПШТЕ 12 ДИНАРА ГОДИШЊЕ. ЗА ИНОСТРАНСТВО: ГОДИШЊЕ 24, ПОЛУГОДИШЊЕ 12 ДИНАРА У ЗЛАТУ. ПОЈЕДИНИ БРОЈЕВИ „ПОЛИЦИЈСКОГ ГЛАСНИКА“ НЕ ПРОДАЈУ СЕ. РУКОПИСИ СЕ НЕ ВРАЋАЈУ

СЛУЖБЕНИ ДЕО

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на основу члана 70. закона о уређењу округа и срезова, а на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, решено је:

да се окружна скупштина у сваком округу сазове у редован сазив на дан двадесетог септембра ове године у окружном месту.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. септембра 1913. год. у Београду.

Његово Величанство Краљ Петар I благоволео је, на предлог Министра Унутрашњих Дела, а по саслушању Министарског Савета, поставити:

за начелника четврте класе округа подринског Косту Ј. Туцаковића, начелника исте класе округа београдског, по службеној потреби; и

за начелника четврте класе округа београдског Живојина А. Лазића, члана прве класе управе вароши Београда.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 20. августа 1913. год. у Београду.

Указом Његовог Величанства Краља Петра I, на предлог Заступника Министра Унутрашњих Дела, Министра Правде, решено је:

да се Светислав З. Пауновић, начелник прве класе среза битолског, који је на то звање постављен наредбом Врховног Команданта

Војске као војни обвезник, разреши од његове досадашње дужности.

Из канцеларије Министарства Унутрашњих Дела, 2. септембра 1913. год. у Београду.

СТРУЧНИ ДЕО

ЗАДРУЖНО НАСЛЕДНО ПРАВО

ПО

ГРАЂАНСКОМ ЗАКОНИКУ КРАЉЕВИНЕ СРБИЈЕ

(НАСТАВАК)

Г. Павловић замера даље јуриспруденцији Касационога Суда и у томе што она, по њему, може да изазове деобу задруге у случајима као што је онај горњи. Јер, да је Љубомир знао да ће њега наследити стриц а не рођена сестра, он би се, вероватно, да би тај резултат спречило, поделио за живота, и тада би, сигурно, сестра наследила. Међутим, треба, напротив, рећи ово: да стриц Љубомиров није знао да ће он наследити синовца, искључујући сестру Љубомирову, он би се, јамачно, за живота Љубомировога поделио: зашто да са Љубомиром живи и да ради, када ће Љубомиров део, на чије одржање и унапређење он би, такође, много труда уложио, наследити и одвојити неки његов ванзадружни сродник који никакве заслуге нема у томе што се задружна добра налазе у примерном стању. *Ratio legis* §-а 528., као и §-а 517., јесте, дакле, одржање задруге, и тај *ratio legis* је општи, то јест он постоји увек кад год има задруге, без обзира на то из колико се чланова задруга састоји. Било би нелогично да законодавац жели, привилегијом из §-а 528., одржати само веће а не и мање задруге: напротив, он жели сваку задругу, па и малобројну, па и ону од само два члана. Јуриспруденција Касационога Суда, у горњем случају, одговара, дакле, и самом мотиву §-а 528.. С друге стране,

пак, не треба се бојати растура задруге баш због те јуриспруденције, као што то мисли Г. Павловић. Јер, од две ствари једна: или један задругар претпоставља задругу својим инокосним сродницима, и он ће у задрузи остати и те сроднике из свога наслеђа искључити, и ако су му они, можда, по сродству ближи, и у том случају за тог задругара ће бити равнодушно да ли је задруга његова већа или мања; или, пак, он претпоставља инокосне ближе (или бар равне) сроднике задрузи, и тада ће се он, да би овима сачувао право наслеђа, оделити од задруге, па ма ова била и најмногобројнија. Дакле, онај разлог Гв-а Павловића да би „појединци морали увек, када задруга буде спала на два члана, одмах радити на деоби, пошто би у противном своје потомке, који су им најмилији, оставили на милост и немилост заосталом задругару“ (*loc. cit.*, стр. 416.), није конклюдентан, пошто би се он могао, тако исто, као што мало час видесмо, навести и за случај многобројније задруге: и ту би се могло рећи оно исто што, у наведеном пасусу, Г. Павловић вели за задруге од два лица.

Али, погрешно ће, по правилу, бити: мислити да ће се, применом §-а 528., ићи против воље *de cuius*-а који је био у задрузи само са једним сродником својим и чија се заоставштина даје том његовом задругару, а не неком његовом, много ближем, ванзадружном сроднику. Напротив, по правилу ће бити баш обратно: да ће примена §-а 528. одговарати жељи самога *de cuius*-а. Ми смо, говорећи о разлозима одредбе §-а 528., било у овој својој расправи овде било у књижици у којој смо изнели услове потребне за постојање задруге, казали да је средство у задрузи по својој отичкој страни много јаче него што би се то могло изводити из самога степена сродства међу дотичним задругарима: средство у задрузи, и ако би било истога или чак и даљег степена него сродство изван задруге, интензивније је него ово последње, са гледишта осећаја који везује сроднике-задругаре. Г. Павловић се ограничава, у своме резонувању, само на конкретан случај којим се бави и у коме може заиста од-

дука судска изгледати неправична: у питању је рођена сестра *de cuius*-а, која је, можда, све до његове смрти била заједно са њим у задружној кући, према стрицу. Али Г. Павловић треба да се стави на генералније гледиште па да има у виду и случајеве у којима одлука судска не само неће бити неправична, него ће бити сасвим у духу жеља *de cuius*-ових, као, н. пр., што би било у овом примеру: *de cuius* је осим задружног стрица оставио још једног стрица оделитог, који је био веома удаљен од задруге, никада у ову није долазио и кога чак, рецимо, *de cuius* није ни познавао: би ли било саобразно вољи *de cuius*-овој да њога и тај стриц, лице за њега туђе и непознато, наследи заједно са његовим задружним стриком са којим је он живео, кога је поштовао и волео? Ми мислимо да одговор на ово питање није тежак. Овај моменат, из наследног задружног права, врло је лепо истакао Г. Михаило Јовановић, председник Касационог Суда, у својем документованом чланку *Наслеђивање у задрузи* (Архив, бр. од 25. Августа 1906. год., стр. 59.) у коме је пропратио одлуку Опште Седнице Касационог Суда од 12. Априла 1906. год., бр. 3573., одлуку са којом се Г. Јовановић, и са пуним правом, слаже.

Живојин М. Перич

(НАСТАВИТЕ СЕ)

О ИСТУПИМА

од

Д-Р ТОМЕ ЖИВАНОВИЋА

(НАСТАВАК)

7. Ко у штети затечену туђу стоку без знања и наредбе власти осакати или убије⁴.

а) 1^о Радња се састоји дакле у повреди или убиству туђе стоке у штети затечене.

Из т. 8 овог § види се, да се као „стока“ сматрају и пси.

2^о Радња је противправна онда, кад је извршена „без знања и одобрења власти“.

(1) Према чл. 18 зак. о чув. пољ. им. пољски чувар има право, да убије стоку, коју не би могао да истера из добра, у коме ју је затекао у штети.

(2) а) Према § 375 ал. 3 ст. 1 власт може заповедити, да се стока у штети затечена убије, само онда, кад је ухваћена стока штеточина, т. ј. стоку, која се навикла да чини штету.¹⁾ Онај који ју је убио, дужан је, да о томе одмах извести господара.

б) Према § 375 ал. 3 ст. 2: „Крилате животиње, као кокоши, ћурке, гуске, које у туђу башту или усеве прелећу и штету чине, ако их не би господар на опомену затворио или чувао, може онај, коме се штета чини, побити“. Ово животиње у штети затечене могу се дакле убити, ако су оне штеточине и господар њихов није их затворио или чувао и поред опо-

мене. Онај, који их је у штети затекао, може их тада убити и без одобрења власти.

β) По према § 380 ал. 2 к. з. стока у штети затечена може се у једном случају убити, и ако није „штеточина“, на име онда, кад се не би могла ухватити и затворити, а не би се знало чија је.

(3) Под „влашћу“ се овде има разумети само општинска власт, пошто су према § 380 к. з. и Зак. о чув. пољ. имања ове власти надлежне за случајеве, кад је стока у штети затечена.

3^о Да би повреда стоке у штети затечено спадала овде, треба да штета повредом стока сопственику исте проузрокована не прелази 100 пореских гроша. Иначе би се имао применити § 289 к. з., јер је и стока „ствар“.

б) Повреда или убиство стоке, која није у штети затечена, има се подвести под т. 1 § 375 (одн. под § 289 к. к.). Што је законодавац нарочито издвојио из т. 1 и ставио у т. 7 случај повреде стоке у штети затечене, може се објаснити једино тиме, што је за овај случај предвидео један специјалан основ искључења противправности, на име одобрење власти, да се стока под раније наведеним условом може убити.

в) *Кривац*. — В. 2 б.

8. онај, чија би се стока на штету наводила, т. ј. који би имао штетника вола, коња, свињче, козу, пса или другу какву животињу, па на опомену не би је везао, затворио или иначе сачувао, да штету не чини.“

а) 1^о Радња се састоји дакле у нечињену безопасном за имања штеточине стоке везивањем, затварањем или иначе, од стране господара исте. О појму штеточина в. горе 7 а 2^о (2).

2^о За појам овог иступа потребан је један специјалан услов инкриминације: да је господар стоке био опоменут, да стоку учини безопасном. Без значаја је, на који је начин био опоменут.

б) „У случају под бројем 8 овог §, воли се у ал. 3 § 375 к. а., власт може заповедити, да се штеточино живинче убије, само што онај, који га убије мора одмах господара о томе извести. Крилате животиње, као кокоши, ћурке, гуске, које у туђу башту или усеве прелећу и штету чине, ако их не би господар на опомену затворио или чувао, може онај коме се штета чини побити“. В. о овој ал. горе 7 а 2^о (2).

б) *Кривац*. — В. 2 б.

(НАСТАВИТЕ СЕ)

ПОУЧНО-ЗАБАВНИ ДЕО

КОВНА ПОВЕРЉИВОСТ

У пријатном јунском сутону, на веранди елегантног летњиковца, окруженог цвећем и зеленилом, седе на софи њих двоје: муж и млада, скоро доведена жена.

Муж, Велибор Николајевић човек је од четрдесет пет година, омален, темељит, снажна црвена врата, кукаста носа, препланула лица, проседих, пуних бркова, и немарних зеленкастих очију, из чијег погледа бије хладноћа и неко непријатно самопоуздање.

Жена је млада. Нема јој ни осамнаест година. Плава; са очима као небо, и косом као злато. Усне јој имају боју рубина, а лице свежину пупољка. Цео њен безазлено-зачуђени израз као да пријатно вели: „Како је брачни живот пун тајанствености! Све је за мене тако ново, тако неразумљиво! Зашто је то тако? Објасните ми“.

Али, као да млада жена не очекује то објашњење од свога мужа, већ од каквог лепог, замишљеног витеза, царевиха из бајке.

У осталом, то је сасвим природно Муж је старији од ње за двадесет и седам година... За читав човечији век!

Пре непуну годину дана рекли су јој родитељи: „Анице, твој просилац је красан, идеалан човек, који има четири куће од тврдог материјала, летњиковац на реци, млин, кола, коње, огромно пољско имање, и још, уз то, годишњу ренту од двадесет хиљада динара. Пођи за њега! Он ће те обожавати. Не мари, што је удовац! Заволећеш га... Бићеш срећна. Свет ће ти завидети!“

И она је зајмурела и пошла је. И, дан за даном, прошла је од то доба година дана.

Лепа Аница се још трудила да заволи свог мужа. Али цео тај труд још једнако се своди само на оне посевнедневне обичне домаће супружанске пажње, којих увек има међу добро васпитаним супрузима, па чак и у дубокој старости.

Она му, с педантном пажњом, успрема кабинет и уређује књиге; кува најкуснија јела која он воли; намешта спаваћу постељу да би била што удобнија; нежно помаже при облачењу; свако јутро меће му, при поласку, у рупицу од капута какав свежи, тек откинути цветак, и послушно приклања своју љупку главицу, уоквирену златном, детињастом косом, кадгод би се он наднео да је пољуби. Али, колико је све то далеко од страсти истинске љубави, коју љупка жена тако силно жели, и на коју има право и по својој младости и по својој лепоти.

¹⁾ Тако је прописано и у чл. 20 зак. о чувању пољског имања.

Питома, млада жена још чека на долазак замишљеног, идеалног, лепог човека, и она је зато несрећна.

Ураћен, гојазни, стари џен супруг не чека више на визије јер има поред себе стварност. Он је срећан.

Али срећа у љубави није никад потпуна, ако и љубљена особа није срећна.

Помисао, да, можда, млада жена није срећна, пала би, овда онда, као мрачна пега на ведрину душевног расположења старог господина Велибора.

Он покушава, да, пошто пото, и у ње пробуди страшно осећање.

Како да је што чвршће приљуби уза се? Како приволети љубичицу, да своју лепу цветну крушницу страшно прислони уз чворновато дебло старог, мргодног раста, чија је кора опала?

Да не би, можда, ту помогла љубомора?

Да покуша.

Отпочеће из далека.

— Баш смо добро урадили, је ли, што смо, на неко време, дошли овде, у пољску самоћу?

— Како то?

— Тако: и далеко смо од зловних очију света и можемо по вољи да се предамо себи и својим сновима. Је ли?

— Јесте... — учини она махнално, тоном каквим се говори, обично, о лепом и ружном времену.

— Што се мене тиче, ја сам потпуно срећан. А надам се да си и ти тако?

— И ја сам потпуно задовољна.

— Само задовољна? А зар не си срећна?

— Нашто тако питање? Ја никад нисам правила разлику између среће и задовољства. Нема среће без задовољства.

— Али има задовољства без среће?

— Не знам — одврати жена, поруменивши — али што знам, то је: да не желим ништа више. Мени је добро...

— То ми је мило, драга моја, али би ми још милије било да знам, да ли си од увек била тако љупка без топлине и пријатна без страсти? Да ли је могуће, да то мало, златно срце никад у животу није узбуђено и страшно закуцало?

— Никад!

— Боже мој, да ли је то могуће?! Да си ти била хладна и неприступна, то још и којекако могу разумети, али да мушкарци нису имали очију за твоје дражи и тоје златно срце, то је просто невероватно. Онда сам ја први човек који је очаран твојом лепотом, који те воли и који ти то исповеда. Каква завидна срећа!

— Ха, чекај, да те мало насадим — помисли враголасто млада жена, па ће онда рећи:

— Управо, само један једини пут дошла сам у додир с једним младим, лепим човеком, који ме је истински љубио.

— И кога си ти љубила?

— То не! Али, ако ме још једанпут прекинеш, знај да нећу више ни речце прословити!

— Опрости нисам мислио, да те врећам. Молим те, продужи!

— Дакле, он се упознао са мном на једном концерту. Од то доба стално је ишао за мном. Најпре на даљем, потом на ближем растојању. Напоследку се већ толико осмелио, да ме је увек пратио до куће. Ласкавим комплиментима мојој „надземаљској лепоти“, мојим „кадифастим голубијим очима“, и „златном срцу“, не беше никад краја. Човек је био леп, то се мора признати. Али ни сваколика његова лепота није га могла спасти.

Његова љубавна катастрофа дошла је врло брзо.

То је било једног лепог летњег дана.

Направили смо били излет у шуму.

После ручка, кад је припека била на врхунцу, извојим се из друштва и пођем дубље у шуму на оближњи студенац, те да се тамо расхладим. Нисам учинила ни тридесет корачаји, кад зачујем за собом нечији ход.

Окренем се љубопитљиво: мој обожавалац!

— Куда ћете ви? упитам.

— На студенац.

— Зар за мном?

— Ни за вама, ни пред вама, госпођице, већ само својим путем. То је једини пут до извора, и зар сам ја крив, што сте ви, пре но што сам ја и пошао, већ били пошли пре мене?

— То не... али...

— Уосталом, ако је то ваша жеља, ја ћу се одмах, истога часа, вратити натраг.

У тренутку кад сам мислила да му одговорим, да нема потребе за такву „жртву“, деси се нешто неочекивано.

Мој лепо пратилац наједанпут крикну од непријатног изненађења.

Кад сам се окренула, имала сам шта и видети: на једној, незгодно испреченој, грани виси закачен и господинов шешир и господинова барока, а он, мој несрећни кавалер, гологлав, без и једне длаке косе, ћелав као од мајке рођен, постиђен и пренеражен, стоји на месту као укопан.

Како је цицао устопице за мном, и расејано гледао у покрете мога тела, он није ни обраћао пажњу на пут којим иде, те му се тако могла и десити ова непријатност.

Ма колико да је ситуација била комична, и ма како да је тешко било уздржати се од омировског смеха, ја сам ипак осећала сажаљења према несрећном младом човеку, и правила сам се, као да ништа нисам ни видела: продужила сам мирно пут к извору. Но, моја мирноћа није могла умирити младога човека.

Он је добро учео да сам ја све видела, и разумео је, да је од тог момента изгубио сваку вредност у мојим очима.

Док сам се ја бавила на студенцу, он се, неприметно, вратио стазом натраг, а кад сам стигла међу друштво, њега тамо није било. Кришом је умакао. И никад, никад га више нисам видела. На годину дана доцније, чула сам да је отишао као добровољац у рат турско-талијански, и да је тамо погинуо приликом једног крвавог окршаја...

— То су моје прве и последње симпатије — заврши жена — и, ето, како су траги-комично окончане!

— Интересантно заиста!

— Али ти си, случајно, цео свој живот провео мирно, без и једног узбуђења, без и једног друштвеног потреса. Смела бих се опкладити, да је један дан протекао онако исто као и други: без икаквог догађаја и доживљаја, досадно, споро, једнолико. И, убеђена да је тако, ја жалим што је тако. Да није тако, можда би у данашњем нашем животу, коме иначе нема никакве замерке, ипак било много више веселости!

— Боже мој! — помисли збуњено господин Велибор — она ме сматра за слаботињу, кога никад ништа није могло загрејати и избити из колосека, и који је неспособан за вртоглавицу и буру љубави. Морам је, пошто пото, разуверити: Од тога, зависи моја лична срећа. Али, да ли да јој све поверим? Она је млада. Како ли ће то утицати на њу? На сваки начин благотворно. Љубомора појачава љубав. Хоћу.. испричаћу.. поверићу јој све.

— А шта би ти казала, драга моја, кад бих ти рекао, да сам ја некад, пре петнаест година, заслепљен љубављу, извршио злочин, убиство? — рече јој он.

Казала бих, да желиш, да се са мном шалиш, али да ти шала не полази за руком.

— Видим, да ме не познајеш. Ја се ретко шалим. А, и кад се шалим, никад ништа не измишљам. Ако желиш, дакле, да ти испричам ту историју?

— Врло радо! То ће ме веома занимати — рече жена, смејући се, уверена, да у овом случају, има посла са самохвалисањем једног старог преживелог човека, које је ипак интересантно, као што је и самохвалисање кратковидих ловаца, или ратника из позадине.

— Дакле, чуј! — поче господин Велибор. Као што знаш, пре петнаест година ја сам био у првом браку. жену сам силно волео. Она мене двојином више. Деце нисмо имали, али смо при свем том били срећни.

»Ти си и сувише страстан за мене!« често би ми жена рекла, кроз осмех, гласом благог, несташног прекора.

Ту господин Велибор заста, диже главу, и погледа у своју жену, да види, како ће то на њу утицати. Приметивши, да на њеним детињаски напућеним усницама још и даље лебди онај пређашњи подсмешљиви осмех, обори озбиљно главу, и продужи своју причу.

— Живот нам је текао, дакле, као у рају. И, ко зна, дакле би то тако глатко ишло да »једног лепог дана« не добисмо оно без чега се могло бити.

Симон је био мој стари школски друг.

Кроз све разреде, од основне школе, па кроз сву гимназију, до универзитета, били смо нераздрожни.

Ја, жена, он, и још два друга моја пријатеља с госпођама... то беше цело друштво.

Дивно смо се забављали.

Мој пријатељ свирао је у виолину као виртуоз. Милина је била посматрати га, како, сањалачки полу-затворених очију, затуривши мало у назад главу са бујном прном косом, свира с осећањем Менделсонове и Штраусове пијесе.

Био је леп као Аполо.

Једно ми се само код њега није допадало: имао је, за нас Србе неприличан обичај, ваљда примљен од Немаца, приликом даљег школовања у туђини, да увек при доласку и поласку, љуби даме у руку.

Ја, груби, овејани Шумадинац, у чијим венама струји немирна, хајдучка крв мојих предака, никако се нисам могао помирити с тим, да се и неко други може усудити да пољуби моју жену, па макар то било и у руку.

Што ме је нарочито нервирало, то је: да су ти учитиви, сладуњави пољупци били пријатни мојој жени. Она се, у тим тренутцима, увек усхићено смешила.

И то вече, и друго, и треће, сцене се понављале.

Симон, је додуше, био иначе учтив, али — мислио сам у себи — нека ђаво носи сву његову »учтивост«, кад ми ова стално доноси јед и немир.

Помишљао сам, да му ма под којим изговором, онемогућим даљи приступ у моју кућу, — али то ми се чинило брутално. Намеравао сам, да му згодном пријатељском речју укажем на неопортуност тог његовог поступка, па и то нисам урадио, — учинило ми се, да бих, услед тога, изгледао слаботиња и пред њиме и пред мојом женом. И, онда, шта је друго остајало, него да ћутим и трпим. И ја сам трпео.

Док је он, увече, свирао у виолину, и докле га је моја жена гледала раширених очију, дотле сам ја једном руком немирно лупкао врхом од ножа по таџиру, а другом нервозно чупкао бркове.

Најтеже ми је било, када сам, због званичних послова, морао ићи на пут, и остављати кућу на неколико дана.

Тада сам замишљао најгоре и најдрње ствари.

Час ми се чинило, да видим моју жену, како, увече, у сумраку

седи сама, уз прозор, међу завесама, и меланхолично и нестрпљиво погледа на улицу уздишући.

Час ми се чинило, да видим њега самог, како се, весео, намоћен и намирисан, пење уз степенице моје куће, улази унутра, и љуби руке мојој жени.

То су били часови горких сумња.

Обично бих тада на пречац прекидао путовање и враћао се на траг, кући. Но, по доласку, обично нисам могао приметити ништа сумњиво.

Симон нам је, дакле, и даље долазио и свирао. Жена је била прибрана и мирна. И ко би смео посумњати да та мирноћа не значи мирноћу врлине.

Није прошло ни десетак дана од мог повратка, а мој Симон изоста с посетом. Не дође једно... друго... треће вече.

Шта ли је то могло бити?

Да ли се није штогод десило међу њима.

Решим се, да запитам жену.

— Што ли то нема нашег свирача? — рекох.

— А откуд ја то знам.

— Да га зовнем... Шта велиш?

— Твоја воља! — рече она љутито и оде у кухињу.

Ово ме забрину.

Као човек који је у младости доста читао Марсел-Превоа, Катил Мандеса, Золу и Флобера, умео сам доста вешто одгонетати онај ије-роглиф који се зове *женско срце*.

Решим се да трагам.

Док је жена пословала по кухињи и дворишту, ја сам за то време, подмукло као лисац, и опрезно као лопов, поотварао и испретурао све њене фијоке и фијочице.

Труд ми није био узалудан.

У једном старом молитвенику нађем парче ружичасте хартије на коме је било неколико редака: мој Симон моли у моје жене опроштај, што је, прошлога пута, у мом одсуству, био и сувише слободан према њој и уверава је, да та »слобода« није била резултат његовог рђавог мишљења о њеној врлини, него да је била израз његовог искреног осећања, па кад се таква његова осећања не примају од њене стране, он се повлачи и моли је, да га и даље задржи у доброј успомени.

И за човека који није тако осетљив у питањима части, то би

било довољно. За мене, по чијем схватању част значи све, то је било и сувише.

Одмах сам се зарекао: ја се морам осветити.

Старао сам се само, да мој »красни« Симон ни по чему не наслути, да сам прокљубао у његову тајну.

Зато сам и даље био према њему привидно љубазан.

Претварао сам се, да усвајам његове разлоге о људској пакости и завидљивости, и да је због тога врло умесно што је изостао с даљим посетама у интересу доброг гласа моје куће. Брижљиво сам се старао, да ни по чему не посумња у моје пријатељство.

Прилика за освету дала ми се ускоро.

Имали смо, да ја и он заједно одемо, извесним послом у једно погранично село, до кога ваља путовати, на коњу, дан и ноћ.

Путовали смо сами нас двоје.

После целог дана јахања, зауставимо се, пред вече у једној варошици, колико да се мало одморимо, и променимо коње. Кад смо то учинили, око девет часова увече кренемо даље.

Сад нас је пут непрекидно водио кроз густу непрекидну шуму.

Била је суморна септембарска ноћ.

На небу нигде звезде.

Мрак да се прст пред оком не види.

Некако пред поноћ отпоче и киша, најпре ситна, а затим сталан, и непрекидан пљусак.

Никакав звук није се чуо на читав сахат растојања око нас и пред нама осем силног пљуптања кише и шуштања лишћа.

Били смо мокри као моча и зловољни.

Симон је јахао напред. Ја за њим. Нисмо говорили ништа.

Симонов коњ је непрестано зазирао.

— Ама, ово није добро! — у зло доба рече Симон.

— А што то?

— Што ми коњ једнако зазире...

— Зазире... и свршена ствар — рекох — ако ту има чега што није добро, онда је то коњ.

— Теби је до спрдања!

— Не већма, него што је теби до спрдања с мојом кућом и мојом чашћу:

— Шта хоћеш да кажеш с тим?

— Да си нитков!

— Реч натраг! — дрекну Симон, познати напрасити небојна, па, окренувши коња, потера га правце на мене.

Мени се смрче пред очима. Учини ми се да то преда мном није више Симон, него моја срамота, моје живо бешчашће које ме вређа и изазива.

— Ево, тржем! — узвикнух — али не реч!

У који мах то рекох, ја тргох и окидох револвер.

Пуцањ се проломи.

Симон јаукну.

Његов се коњ пропе и ргну у страну.

Одмах потом зачу се туп пад неког тешког предмета.

Помислих одмах; мртав је, пао је с коња...

Кад приђох ближе, уверих се да се нисим преварио. Тек што је био заклопио очи.

Извадим његов револвер, па, пошто сам из њега испалио један метак, метнем му га у десну руку, поставивши леш у такав положај, да, на први поглед, гледалац добије утисак, да се догодило самоубиство.

Све ми је дивно пошло за руком.

Истрага, која је, сутра дан по наласку леша, била отпочета, убрзо је прекинута констатацијом самоубиства.

Такође и сви журнари, стадоше на то становиште, доносећи у својим ступцима notiце под оним стереотипним насловима: »тајанствено самоубиство«, »самоубиство једног очајника«, »самоубиство због болести«, и т. д.

— Ето, драга моја — одахну господин Велибор, завршујући своју језовиту историју — до чега људе доводи страсна љубав! И, надам се, да ме више нећеш сматрати за апатичног »човека«, који је неспособан за страсна љубавна узбуђења и пренагљености.

Не беше одговора...

Поражена оним што је чула, Аница је још седела у својој наслоњачи, разрогачених очију, уплашена, бледа као смрт.

— Анице! — зовну је господин Велибор, па, кад опет не доби одговора, приђе јој што је могао нежније и маши се, да је ухвати за руку.

— Шта ћете? — цикну жена, уставши, па, с гађењем и страхом, устукну у назад за један корак.

— Шта ћу? Ја... твој муж...

— Чудовиште! — крикну жена, па, као фурија, отрча у своје одаје и закључа врата за собом.

Узалуд све молбе и преклињања изненађеног супруга! жена му више не отвори врата.

Сутра-дан, чим је свапуло, господни Велибор посла служавку, да види, је ли госпођа устала.

— Време све лечи... Једна просавана ноћ ваљда је била довољна да утиша нервну кризу младе жене.. Све ће опет добро бити — тешио се злосрећни човек.

За тренут ока служавка се врати и донесе кобну вест.

— Госпође нема! Отишла је... Ево ово сам нашла на њеном столу!

То рекавши, пружи запрепашћеном човеку једно парче беле хартије, на коме је стајало лаконски: *Збогом!*

— Шта сам учинио! — Завапи утучени човек. — Како нисам могао предвидети да ће та грозна историја утицати тако силно на невино и плашљиво срце младе жене?

Па после! хоће ли она ћутати?.. Шта ће се из тога излећи?.. Пропаст!.. Пропаст!..

Пошто је отпратио служавку послом у варош, и, тако, у целој кући остао потпуно сам, он изађе на веранду.

Било је тихо јунско вече.

Златна месечева светлост обасјавала је китњасте алеје у врту.

Тамо доле, испод врта, спокојно је протицала блистава река.

Негде, у близини, брујала је једнолика, пријатна успаванка тисуће зрикаваца: зри.. зри.. зри..

Наједанпут, громовит револверски пуцањ са веранде проломи ноћну тишину и одјекну надалеко...

Неколико расцветаних орхидеја на веранди, негованих у својим финим, жутиим саксијама од јапанског порцелана, задрхташе за тренутак услед потреса ваздуха од пуцња, па опет постадоше спокојно-непомичне...

Зрикавци су и даље безбрижно певали своју успављиву мелодију, као да се ништа није ни десило...

Месечина се смешила...

Река је весело протицала...

ПОУКЕ И ОБАВЕШТЕЊА

Стојан Неговановић, општински деловођа из Деспотовца, упутио је актом од 28. августа ове године питање овакве садржине:

Одбор општине деспотовачке одлуком својом решио је у 1912. години, да поједина лица, што су орала општинско земљиште, плате по пет динара на један ар као накнаду општинској каси. Ту одлуку одобрила је надзорна државна власт. Заинтересовани изјаве противу тога жалбу првостепеном суду, и првостепени суд се није хтео упуштати у разматрање овога предмета, јер је нашао, да он за то није надлежан. С тога предмет буде спроведен Државном Савету, али се и Државни Савет није хтео упуштати у разматрање односних акта, пошто је увидео, да су жалбе биле поднете ненадлежној власти. Према томе одборска одлука је постала извршна. Сад је пак општински одбор донео другу одлуку, да се новац, који се има покупити по пет динара за ар, употребу за утринску порезу, и ову је одлуку одобрила надзорна државна власт. — Пита се: како ће и на који начин суд да изврши наплату означених сума од пет динара, кад појединци неће драговољно да положе тај новац, и може ли се сматрати да је прво поменуто одборска одлука дефинитивно расправила ову ствар?

Одговор:

По члану 86. закона о општинама општински одбор врши ове послове: претреса, измењује и утврђује општински буџет; решава о оставкама председника, подпредседника, кметова и одборника општинских; коначно одобрава давање под закуп општинских права и добара и решава о начину употребе и уживања општинске утрине (али одбор никако не може решити, да се вид и својство утрина и шумских земљишта измени зирањем или сечом шуме, јер морају служити увек ономе, чему су првобитно намењени изузев култивисања истих по одобрењу Министра Народне Привреде; утрине се могу само пошумити по закону о шумама; одбор општински тако исто не може решавати о подели утрине и шумских земљишта на појединце, али о томе може чинити предлог општинском збору; давање општин-

ске утрине и шумских земљишта под закуп може бити само по одлуци општинског односно сеоског збора; давање општинске утрине не уживање сиротним члановима општине може бити на начин, који прописује закон од 3. јануара 1880. године и то само по одобрењу Министра Народне Привреде; решава да општина може купити какво непокретно добро; решава да се установи неко ново општинско звање или да се умножи број општинских службеника; бира пуномоћника, који ће заступати општину у парницама пред судом и даје му помоћство, а тако исто бира пуномоћника и издаје пуномоћства за остале специјалне општинске послове; решава да се подигне каква општинска грађевина, или да општина изврши какав посао, ако трошак око тога у варошима и варошицама износи мање од шест хиљада динара а у сеоским општинама мање од хиљаду и пет стотина динара, и ако за то није потребан никакав прирез (у Београду решава о свакој општинској грађевини и предузећу, ако би трошак око овога био већи од десет хиљада динара а у границама одобреног кредита); решава да се какав поклон или легат прими и на шта да се употреби; решава да се какав општински посао кулуком изврши и одређује да ли да се исти посао подели на појединце па да сваки свој посао изради или да се цео посао изради општим радом; решава да ли да се који прими за члана општине, осим случаја кад ко по самом закону постаје члан дотичне општине; бира лекаре, инжињере, марвене лекаре, бабице и друга стручна лица, пошто претходно изиште од надлежног Министра мишљење, да ли кандидат има потребних квалификација за дотично место; решава, коме да се издаје општинска потпора; решава да се могу продати или трампити општинске покретне ствари у вредности до двеста динара по сеоским а до хиљаду динара по варошким општинама, или да се до те вредности учини каква набавка (у Београду решава о отуђењу или трампи општинског покретног и непокретног имања у вредности до сто хиљада динара у једној години); одређује плату председнику, подпредседнику, и кметовима општинским и осталом општинском особљу; изриче казну

губитка плате да петнајест дана над кметовима; одређује таксу за откуп од личног рада или кулука; бира председнике бирачких одбора и чланове гласачких и бирачких одбора по прописима закона о општинама; решава да се општинском збору изнесу на решење предмети, који спадају у надлежност збора и о томе чине формалне предлоге; одређује дане за збор, осим случаја када надзорна власт наређује сазив збора (у случају уважне оставке или смрти председника или кмета, одбор је дужан да одреди нов избор у руку предвиђеном у члану 37. закона о општинама рачунајући од дана разрешења или смрти); решава где ће бити пијаца по варошким општинама, и где ће бити судница у општини; и решава о свима предметима, које му закон о општинама или други закони стављају у надлежност, а исто тако и о свима оним предметима, за које по закону о општинама или другом ком закону није надлежан општински суд или збор, а треба да их уради или реши општина. — Пошто, према томе, општинском одбору није законом дато право судске власти, то општински одбор и не може доносити одлуку, да поједина лица плате општинској каси опредељену суму новца као накнаду општини због употребе општинског земљишта. Општински одбор би једино могао, да донесе одлуку да општина код надлежне судске власти тужи одговорна лица и тражи да буду осуђена на иакнаду штете. С тога је надзорна државна власт била дужна, да на основу члана 152. закона о општинама задржи од извршења одлуку општинског одбора, која би у себи садржавала осуђу на плаћање накнаде. Незадовољна, осуђена лица, кад нису била задовољена решењем надзорне државне власти, требала су да жалбу на основу члана 170. закона о општинама изјаве Државном Савету, а не првостепеном суду, јер је суд за расправљање овога предмета ненадлежан. Како су пак та лица жалбу изјавила првостепеном суду и платила таксу за решење судско, то је правилно поступљено што је по тим жалбама донето решење да се жалбе одбаце као ненадлежној власти поднесене. — На овај начин одобрена одлука добија вид извршне одлуке. Али сада настаје

спорно питања о важности те одлуке општинског одбора. — Ако се сматра, да одборска одлука у себи садржи праву осуду на плаћање, и да је та одлука дефинитивно расправила предмет о плаћању накнаде штете, те да се не може понова расматрати и расправљати пресуђена ствар (non bis in idem), онда би се могло узети, да се на основу те осуде, на основу те одборске одлуке, може вршити и егзекутивна наплата накнаде штете од грађана, кад ови неће добровољно да плате оно на шта их је општински одбор осудио. Али овако посматрање не изгледа тачно. Кад општински одбор није никаква судска власт, и кад у надлежност општинског одбора закон није ставио и то да може осуђивати грађане на плаћање накнаде штете, онда је основаније узети, да је одбор општински, доносићи изложену одлуку, прекорачио круг своје надлежности, и да је као апсолутно ненадлежан решио ствар, за коју је надлежна једино судска власт (чл. 146. Устава), те да је та одборска одлука тим самим ништавна. Код оваквог тумачања, егзекутивне наплате на основу одборске одлуке не може бити, већ та одборска одлука може једино послужити општинским органима као овлашћење, да код надлежног суда издејствују осуду на плаћање накнаде због уживања општинске имаовине. Мишљење супротно овом не би се могло бранити ни прописом из § 465. грађанског судског поступка (по коме се без судске пресуде или решења може: прикупљати државни порез и прирез; прикупљати општински прирез; наплатити калдрма, која би испред чијег добра по наредби власти начињена била; извршавати решење полицијске или друге административне власти; наплаћивати ђумрук; и наплаћивати штета, која би се према § 484. грађанског судског поступка новом продајом показала), јер решења административних власти, која се могу извршити без судске одлуке, јесу само она, која доносе административне власти у кругу своје законе надлежности; сем тога општински одбор овде и није радио у својству административне власти, делегираном од државне власти. — Што се тиче одлуке одбора општинског, по којој би се покуљени новац од

накнаде за уживање општинског имања имао употребити на отплату утринске порезе, сматрамо, да надзорна власт није требала ни ту одлуку пуштати у извршење према члану 152. закона о општинама, јер она није саобразна закону са ових разлога: накнада, коју би општина наплатила, треба да уђе као приход општински у општинску касу; плаћање порезе на утринска земљишта независно је од поменутога прихода, и тај издатак на утрински порез треба да буде предвиђен општинским буџетом, односно треба да буде покуљен од грађана, који своју стоку на утрини напасају, јер је чланом 12. закона о непосредном порезу предвиђено, да утрински порез плаћају општине, па га распоређују и наплаћују од оних, који своју стоку на општинским утринама и јавним испустима пасу, и то према броју и врсти стоке.

* * *

Суд општине краљевачке актом № 1061. од 24. августа ове године упутио је питање овакве садржине:

Једна преудата жена имала је сина из првог брака. Живела је двадесет година одвојено од другог мужа, али брачни спор није никако водила. Син је дневном зарадом издржавао мајку као једини хранитељ, али и он погине у рату, а на скоро јој умре и други муж, те она остане без икакве имаовине и услед старости неспособна за какву зараду. Да би добила инвалидску потпору, тражила је од општинског суда уверење, да јој је син био једини хранитељ, и да она у својој 75 години старости нема никакав начин за издржавање, пошто је сина изгубила. — Пита се: може ли општински суд издати тражено уверење, и да ли ће ова старица имати право на инвалидску потпору?

Одговор:

Кад је удовица ступила у други брак, а од другог мужа није прописним путем разведена нити јој је тај други брак уништен т. ј. за ништавни оглашен, онда се она има сматрати за жену другог мужа са свима правима која жена има за живота или по смрти свога мужа. Пошто јој је и овај други муж умро, то би она имала право удовичког уживања на имању свога мужа, а

и право својине, ако по закону или тестаменту не би било других наследника. Према томе право ове жене за инвалидску потпору зависило би од тога, да ли она има у својину или на уживање какво имање од другог мужа. Ако нема тим начином никакво издржавање, онда се она има сматрати као самохрана мајка једног погинулог војног обавезника, која услед старости није способна за привреду, те би јој припадала инвалидска потпора, пошто по закону о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих и несталих војника, кад војни обавезник у рату погине, или од задобивених у рату рана умре или у рату нестане, члановима његове породице припада право на потпору, ако је та породица била сиромашна а погинули, умрли или нестали војник био њен једини хранитељ. Међу чланове породице, који имају права на потпору, долази поред удовице, деце, нејаке браће и сестара (ако је овима, као оскуднима, војник био једини хранитељ), и родитељи војничкови. Родитељи потпору добијају до своје смрти. — Да би се овој старици одредила потпора треба је, без наплате такса, снабдети овим исправама: уверењем од команданта, где је и у којим ратним приликама погинуо њен син; крштелицом синовљевом; уверењем од месне управне власти о сродству и о томе, да нема другог начина издржавања, већ да ју је син издржавао; и уверењем два имућна грађанина, потврђеним од полицијске власти, да је она сиротна и да заслужује потпору (члан 15. закона о потпори војних инвалида и породица погинулих, умрлих и несталих у рату војника). — Дакле, молићи, како је у питању означено, треба издати тражено уверење, ако јој други муж није оставио никакву имаовину. У опште треба издати такво уверење, како одговара правом стању ствари, и напоменути у уверењу у коме се циљу исто издаје, а надлежна власт ће пакнадно ценити, да ли се молићи може признати право на потпору.

* * *

Суд општине сењске актом № 1492. од 2. септембра ове године упутио је питање овакве садржине:

— По чл. 21. б, закона о општинама сваки општински суд ду-

жан је направити гласачки неизбучни списак за своју општину до краја августа сваке године, а по чл. 21. в, истог закона овако спреман списак, са овереним преписом истог, првога раднога дана месеца септембра сваке године подноси се надлежном првостепеном суду на потврду, — а то овом суду за ову годину није било могуће урадити због овога:

1., што порески распоред за ову годину није још закључен и потврђен;

2., што се због ратног и нередовног стања не зна још који ће обавезници из ове општине доћи а који би се у списак имали уписати;

3., што председник овог суда није био на дужности, но је био на бојном пољу до сада; и

4., што деловођа овог суда од пре двадесет дана није на дужности, но је отишао по позиву власти у нове крајеве Србије.

Суд моли за објашњење: има ли код оваквог стања кривице до општинског суда, и ако би часнике општинске постигла казна, како би се од овако неправедне казне часници могли спасти? —

Одговор на ово питање општински суд може наћи у обавештењу, датом у „Полицијском Гласнику“ по тражењу деловође општине парашинске, у броју 31. на страни 243. и 244.

к.

СЛУЖБЕНЕ ОБЈАВЕ

ПОТЕРЕ

Непознати допови, ноћу између 4. и 5. ов. месеца извршили су крађу Тодору Николићу, економу из Смедерева, и однет му је новац и ствари и то: 1000 динара у новчаницама од по 100 динара, 500 динара у новчаницама од по 10 динара, 50—60 динара ситног новца, један златан женски сат са ланцем, један сат и ланац сребрн, један сат и ланац никлен, један златан прстен са једним дијамантом, један златан прстен са каменом поалом, један златан прстен са рубином, један пар минђуша златних за српску ношњу, један златан брош у виду полумесеца са рубином, једну златну иглу за машину са дија-

мантом у виду звезде, пет талира велика и два мала.

Депеша начелства округа смедеревског Бр. 7326.

Станимир Јовић, из Буровца, одговара за крађу стоке али се налази у бегству.

Станимир је стар 27 година, стаса високог, косе плаве, очију жућкасто-зелених, у опште плав.

Акт Управе града Београда Бр. 24218.

Радосав-Раша Вељковић, претвореник првостепеног суда у Прокупљу побегао је.

Радосав је родом из Кончића, стар је 18 година, високог раста, плав, без бркова, од одела има на себи гуњ и чакшире од црног сукна.

Акт Управе града Београда Бр. 23963.

ТРАЖЕ СЕ

Милојко син Вукомана Кондића, из Горобиља, отумарао је од своје куће незнано где, стар је 15 година, средњег раста, очију плавих, од одела има на себи зубан од сукна, на глави шајкачу.

Депеша начелника среза пожешког Бр. 5657.

Стана кћи Митра Павловића, из Козарице, отумарала је од своје куће незнано где, стара је 16 година, раста средњег, очију, косе и обрва црних, лица округла, у оделу сељачком.

Акт Управе града Београда Бр. 23720.

Александар син Јосифа Николића, пекара из Пирота, побегао је од своје куће незнано где, стар је 12 година, средњег раста, косе и очију смеђих.

Акт Управе града Београда Бр. 23795.

ОБЈАВА

Према решењу Министарског савета од 15. августа тек. год. Бр. 8503 примиће се у жандармерију за ново-ослобођене крајеве још (1000) хиљаду жандарма.

Лица која желе да ступе у жандармерију треба лично да престану команданту жандармерије у Скопљу са следећим документима:

1. Да је Српски грађанин.

2. Да је доброг владања и понашања, што треба да посведочи војничка исправа за оне, који се непосредно из војске јављају, а општинско уверење за оне, који долазе из грађанства.

3. Првенствено се примају нежењени, а жењени са одобрењем жене и обавезом фамилије да га неће тражити пре одслужења рока.

4. Да је одслужио прописан рок у сталном кадру, а да није старији од 38 година. и

5. Да је потпуно способан за војну службу што се има по пријему утврдити лекарским прегледом.

Служба у жандармерији траје 3 године. Вредни, писмени, и спремни кад покажу особиту ревност у вршењу службе, добијају награду, повишицу на рокове службе и производство у чиновне.

Принадлежности су жандарма: плата са допунама на храну, путовање, и првим роком службе, пешаку 70·82 дин. а коњанику 124.15 динара, такође од државе добивају још одело, спрему, прибор, смештште, огрев и осветлење.

Кандидати за жандармерију они који су учествовали у Српско Турском и Српско Бугарском рату, имају права на бесплатну возњу железницом од најближих станица до Скопља, и они који се не приме натраг. Карте издају само пуковске окружне команде, по решењу Господина Министра војног од 16. августа ове године.

Бр. 1869. Из канцеларије штаба команде жандармерије у ново-ослобођеним крајевима, 28. августа 1913. год. у Скопљу.

УХВАЋЕНИ

Будимир Танкосић, из Пшалика, чија је потерница изнета у 33. броју „Полицијског Гласника“ на страни 263. ухваћен је.

Депеша начелника среза драгачевског Бр. 7273.

Решид Кадрић, из Лукоцрева, среза ново-пазарског, чија је потерница изашла у 28. броју „Полицијског Гласника“ на страни 224. ухваћен је.

Акт ново-пазарског окружног суда Бр. 3134.